

KALEJDOSKOP 09/23

[NOWY NUMER](#). Zanieczyszczenie atmosfery, globalne ocieplenie, wyczerpanie zasobów prowadzi do nieodwracalnych zmian na naszej planecie. To człowiek swoją niepokonaną żądzą zysku dokonał spustoszenia, które może spowodować kataklizm. Według coraz powszechniejszej opinii tylko zmiana stosunku człowieka do natury i odejście od wzrostu gospodarczego ocali świat. Człowiek nie jest przecież czymś odrębnym, doskonalszym od natury, przyroda zaś nie jest biernym mechanicznym przedmiotem. Od zarania swego istnienia ludzie postrzegali siebie jako integralną część otaczającego świata, rozumieli swoją współzależność z rzekami, roślinami, zwierzętami. Z założenia, że wszystkie istoty żyjące są moralnie równe osobom, nie wynika wcale poniżenie człowieka z jego inteligencją i kulturą. Jason Hickel w książce „Mniej znaczy lepiej” apeluje o odnalezienie radykalnego poczucia intymnego związku z innymi istotami, o radość ze współistnienia. Od zmiany naszego sposobu postrzegania świata i naszego w nim miejsca zależy ocalenie. To dopiero rewolucja.

TEMAT NUMERU: ZWIERZĘ – PRZEDMIOT CZY PODMIOT

Porozmawiajmy o zwierzętach [TEMAT NUMERU]

Patrycja CHUSZCZ

W dobie katastrofy klimatycznej i ekologicznej coraz częściej zastanawiamy się nad relacjami człowieka z otoczeniem, zwierzętami oraz innymi nieludzkimi formami życia. Refleksje na ten temat podejmowane są też w murach akademii. Badacze w duchu posthumanizmu przyglądają się gatunkowi homo sapiens i problematyzują ludzką tożsamość w ramach transhumanizmu, skoncentrowanego na technologii i postczłowieku oraz w optyce kwestionującej antropocentryzm.

Jak podmiot z podmiotem [TEMAT NUMERU]

Zuzanna SŁOMKOWSKA

Zwierzęta towarzyszyły człowiekowi od zawsze i od zawsze odgrywały w jego życiu ważną rolę – jako ubranie, jedzenie, a także pupile. Znalazły też swoje miejsce w sztuce. Jednak na przestrzeni wieków miejsce to wielokrotnie się zmieniało. Może się nasuwać stwierdzenie, że zwierzęta często były przedmiotem sztuki, a od kilkunastu, jeśli nie kilkudziesięciu lat coraz częściej stają się jej podmiotem. Sprawa nie jest jednak aż tak prosta.

Los zwierząt pisany wierszem [TEMAT NUMERU]

Zuzanna ZIELIŃSKA

Projekt artystyczny „Los zwierząt pisany wierszem” jest poetycką próbą oddania głosu zwierzętom. Autorkami tego niewielkiego zbioru są studentki twórczego pisania z Wydziału Filologicznego na Uniwersytecie Łódzkim, które w reakcji na brutalną rzeczywistość stworzyły krótkie utwory literackie ukazujące miejsce zwierząt we współczesnym świecie. Wiersze, skupiające się na cierpieniu istot pozaludzkich, mają uświadomić człowiekowi, jak bardzo jest wobec nich okrutny i obojętny. W numerze prezentujemy wiersze pięciu autorek.

Poza tym:

Do końca trzymaj się siebie [ROZMOWY]

Z Pawłem GUMOLĄ rozmawia Bogdan SOBIESZEK

Druga edycja Great September Showcase Festival & Conference odbędzie się w dniach 14–16 IX. Do Łodzi przyjadą znani polscy artyści oraz ci, którzy dopiero rozpoczynają karierę. W zamyśle organizatorów ma to być spotkanie przedstawicieli branży muzycznej. – Ważne, żeby mieć swój kręgosłup, kierunek, którego się trzymamy. Jest wielu muzyków, ale najciekawszy są ci, którzy prezentują siebie jak najbardziej autentycznie, w fajnej formie. Tę formę może dopracowywać, ale przede wszystkim chodzi, żeby to było oryginalne – mówi PAWEŁ GUMOLA, lider łódzkiego zespołu Moskwa, który wystąpi na głównej scenie festiwalu.

Rozszczelnianie bańki [ROZMOWY]

Z Agnieszką WOJCIECHOWSKĄ-SEJ rozmawia Aleksandra TALAGA-NOWACKA

Pomysł na powołanie w Łodzi Akademickiego Centrum Designu ogłoszono 10 lat temu – w 2013 roku rodzima Akademia Sztuk Pięknych na ten cel pozyskała od miasta budynek dawnej szkoły na Księżym Młynie. W 2014 roku ruszyła wieloletnia modernizacja budowli. Powołano dyrektorę placówki, potem kolejną. ACD istniało, dyrektorzy się zmieniali – a przez lata nie było wiadomo, czym właściwie ma być nowa instytucja i jak realizowana będzie założycielska idea ścisłej współpracy wydziałów projektowych ośmiu polskich publicznych uczelni artystycznych. 29 czerwca 2021 roku uroczysto otwarto właściwą siedzibę ACD. I wydawało się, że od teraz instytucja zacznie działać pełną parą, a współpraca uczelni rozkwitnie. Tak się nie stało. W marcu tego roku dyrektorką ACD została Agnieszka Wojciechowska-Sej, a powołanie jej na stanowisko można było odczytać jako „nowe otwarcie” ACD. – Gdy ACD było zaledwie ideą, wszyscy chętnie pracowali nad koncepcją. Kiedy dwa lata temu dziekani innych uczelni zostali zaproszeni do świeżo otwartej siedziby, jakość i rozmach inwestycji przerosła ich oczekiwania. Paradoksalnie – zmaterializowana idea rozpałała apetyty pozostałych uczelni na ACD w ich miastach. To trudna sytuacja i podstawowy kłopot w komunikacji z nimi. Poza tym uczelnie bardzo się różnią – mówi nowa pani dyrektor o trudnościach w realizacji podstawowego zadania Centrum.

Edukacja dla animacji [FILM]

Bogdan SOBIESZEK

Łódź, będąca niegdyś centrum polskiej animacji, pozostaje miejscem, gdzie rodzą się inicjatywy służące odbudowie i wzmocnieniu branży. Łódzka firma Momakin doprowadziła do powstania Krajowej Strategii Rozwoju Szkolnictwa Branżowego dla Przemysłów Animacji Filmowej i Efektów Specjalnych na Lata 2023–2030.

Dokument poddano środowiskowym konsultacjom, ale już teraz realizowane są jego główne postulaty, czyli stworzenie systemu szkolnictwa, w którym obok szkół artystycznych pojawią się ośrodki profesjonalizacyjne. Trwa nabór do klasy kształcącej techników animacji filmowej, utworzonej w tym roku w Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Łodzi.

Italia w powiecie łowickim [W REGIONIE]

Bogumił MAKOWSKI

Wschód słońca nad Parmą nastąpił zgodnie z ruchami ciał niebieskich. Wszystko jeszcze spało, na strada principale nie było żywego ducha. Jedynie galli odważnie dawały znać, że dzień się zaczyna. Niebawem okolica zaśpiewa warkotem traktorów ciągnących maszyny rolnicze. I w ten sposób dzień w polskiej Parmie wjedzie w koleiny codziennych zajęć. Podobnie będzie w pobliskiej Placencji.

Jeśli nie chcesz być harcerzem, miej ze sobą chociaż nóż [POEZJA/RECENZJA]

Rafał GAWIN

Można powiedzieć, że w pewnym sensie czekałem na tę książkę, że brakowało mi takiego osobnego głosu. I nawet jeśli przez ostatnich kilka lat górę wziął sceptycyzm, a gusty literackie bardzo się u mnie wyostrzyły, „Dziwniej nie będzie” Tomasza Smogóra jawi mi się jako propozycja świeża, udana i, trochę paradoksalnie, nieudziwniona, więc nieprzeszarżowana. Cieszę się, że jury konkursu na tom wierszy wydawnictwa Kwadratura: Joanna Chachuła, Przemysław Dakowicz i Krzysztof Kleszcz, wskazało właśnie tę propozycję.

KALENDARIUM wydarzeń w Łodzi i województwie łódzkim we wrześniu

„Kalejdoskop” 09/23 do kupienia w Łódzkim Domu Kultury od 30 VIII, a od 31 VIII w punktach Ruchu S.A., Kolportera, Garmond-Press i salonach empik. A także w prenumeracie (w opcji darmowa dostawa do wybranego kiosku Ruchu): [LINK](#)

„Kalejdoskop” 09/23 jest dostępny także jako e-book na Virtualo.pl.

Naszych najlepszych tekstów w interpretacjach aktorów scen łódzkich związanych z Łodzią i regionem możecie słuchać na platformie „Kalejdoskop NaGłos”:

<https://soundcloud.com/kalejdoskopnaglos>